

Sygn. akt III AUa 143/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk (spr.) Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. Sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 września 2019 r. w S.

sprawy J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ponowne wyliczenie wysokości emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 18 lutego 2019 r., sygn. akt VI U 1267/18

oddala apelację.

Romana Mrotek	SSA Jolanta Hawryszko	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
---------------	-----------------------	----------------------------------

Sygn. akt III AUa 143/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 16.03.2018 roku, na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383) odmówił J. W. prawa do przeliczenia emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony do wniosku z dnia 19.02.2018 roku nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony J. W., który w odwołaniu z dnia 13.04.2018 roku wniósł o jej uchylenie i ponowne przeliczenie przysługującego mu świadczenia emerytalnego. Ubezpieczony podkreślił, że do ustalenia prawa do emerytury i renty oraz obliczenia ich wysokości doszło wskutek błędu organu rentowego, tj. nieprawidłowego zastosowania przepisów. Wskazał, że domaga się uwzględnienia okresów jakie wskazał we wniosku z dnia 15 lipca 2002 r. w poz. 6 i 7. Wyjaśnił, iż okresy ubezpieczenia ze zwykłego pobytu w RFN powinny być uwzględniane przy ustaleniu prawa do emerytury lub renty i obliczenia ich wysokości w myśl przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem zastosowanie znajdują przepisy umowy między PRL a RFN o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym podpisanej w Warszawie w dniu 9 października 1975 roku.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczony składając w dniu 19 lutego 2018 roku wniosek o przeliczenie świadczenia nie załączył do niego żadnych nowych dokumentów, które mogłyby mieć wpływ na wysokość emerytury. Natomiast podnoszone ponownie kwestie były już przedmiotem rozpoznania wyrokiem z dnia 11.09.2015 r. przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VII U 2140/13, które to poddano kontroli Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie III AUa 1022/15.

Wyrokiem z dnia 18 lutego 2019 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

J. W. urodził się dnia (...). W okresie od 4 sierpnia 1981 roku do 19 sierpnia 1983 roku ubezpieczony pracował w H. dla (...) jako pomocnik w hali maszyn przy produkcji tektury falistej. W czasie tego zatrudnienia J. W. uzyskał wynagrodzenie brutto w kwocie 12.095,01 marek niemieckich w roku 1981, 36.730,85 DM w roku 1982 oraz 29.376,41 DM w roku 1983. Od tego wynagrodzenia nie zostały odprowadzone składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce.

W okresach od 29 maja 1985 roku do 25 stycznia 1986 roku oraz od 27 stycznia 1986 roku do 4 października 1986 roku J. W. był zarejestrowany przez Federalny Urząd Pracy jako osoba bezrobotna. Od 29 maja 1985 roku do 2 lipca 1985 roku uzyskał zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 1.371,00 DM miesięcznie. W okresie od 3 lipca 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku uzyskał zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 7232,70 DM, a w okresie od 1 stycznia do 25 stycznia 1986 roku zasiłek w kwocie 1031,80 DM. W okresie od 27 stycznia 1986 roku do 19 sierpnia 1986 roku J. W. otrzymywał tzw. pomoc dla bezrobotnych w wysokości 249,60 DM wobec otrzymywanego tygodniowego wynagrodzenia za pracę w kwocie 725 DM miesięcznie.

Decyzją z dnia 29 października 2001 roku organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe. Ustalając wysokość świadczenia do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1991 roku do 31 grudnia 2000 roku. Do ustalenia wysokości świadczenia organ rentowy uwzględnił 25 lat, 11 miesięcy i 20 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł wówczas 52,28%.

Decyzją z dnia 3 stycznia 2003 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia wynagrodzenia z okresu ubezpieczenia w Niemczech od 4 sierpnia 1981 roku do 1 września 1983 roku. Kolejną decyzją z dnia 14 listopada 2003 roku organ odmówił ubezpieczonemu także przyjęcia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia z okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych z Federalnego Urzędu Pracy w Niemczech za okres od 29 maja 1985 roku do 4 października 1986 roku.

Na skutek wniesionego przez ubezpieczonego odwołania z dnia 25 listopada 2003 roku oraz zarządzenia Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2004 roku, sygn. akt VII U 747/04 organ wydał kolejną decyzję.

Decyzją z 15 kwietnia 2005 roku organ rentowy doliczył wnioskodawcy do stażu pracy okres pozostawania bez pracy na terytorium Niemiec od 29 września 1985 roku do 25 stycznia 1986 roku i od 27 stycznia 1986 roku do 4 października 1986 roku.

Decyzją powyższą organ rentowy wypłacił ubezpieczonemu należność za okres od 1 lipca 2002 roku do 30 kwietnia 2005 roku oraz odsetki za okres od 27 sierpnia 2002 roku do 25 maja 2005 roku.

Wyrokiem z dnia 29 maja 2006 roku, w sprawie o sygn. akt VII U 747/04 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 14 listopada 2003 roku, w zakresie dotyczącym przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy na terenie Niemiec od 4 sierpnia 1981 roku do 1 września 1983 roku oraz zasiłku z Federalnego Urzędu Pracy w Niemczech za okres od 29 maja 1985 roku do 4 października 1986 roku. Sąd umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym zaliczenia do stażu okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych w ww. okresie. Apelacja ubezpieczonego od ww. wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2006 roku w sprawie III AUa 610/06.

Postanowieniem z dnia 18 września 2008 roku, sygn. akt II BU 9/08 Sąd Najwyższy w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy.

W związku z wnioskiem ubezpieczonego z dnia 22 czerwca 2011 roku o wydanie decyzji uwzględniającej posiadane okresy zatrudnienia w RFN, sprawa przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia rentowego J. W. z uwzględnieniem w podstawie wymiaru wynagrodzenia okresu ubezpieczenia w Niemczech od 4 sierpnia 1981 roku do 1 września 1983 roku, została przekazana przez Departament Świadczeń Emerytalno-Rentowych ZUS w W. do ponownego rozpoznania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ze względu na to, że decyzja z dnia 14 listopada 2003 roku odmawiająca uwzględnienia w podstawie wymiaru ww. wynagrodzenia jest niezgodna z wytycznymi Centrali ZUS z dnia 18 czerwca 1991 roku, znak: (...).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Departament Świadczeń Emerytalno-Rentowych w W. ustalił wynagrodzenie zastępcze pracownika zatrudnionego w Polsce w podobnym charakterze, w jakim J. W. był zatrudniony w Niemczech, za okres od 4 sierpnia 1981 roku do 19 sierpnia 1983 roku. Wskazane wynagrodzenie wynosiło za rok 1981 (od 4 sierpnia 1981 roku) – 49660 zł, za rok 1982 – 167517 zł, zaś za rok 1983 (do 19 sierpnia 1983 roku) – 125548 zł. Decyzją z dnia 5 grudnia 2011 roku, organ rentowy uwzględnił w podstawie wymiaru renty wnioskodawcy ww. wynagrodzenie zastępcze i przeliczył rentę od 1 czerwca 2008 roku, tj. za okres 3 lat wstecz, licząc od miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku.

W dniu 20 grudnia 2011 roku J. W. złożył odwołanie od wyżej wymienionej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w którym domagał się, by organ rentowy uwzględnił przy naliczeniu emerytury faktycznie uzyskiwane przez niego wynagrodzenie w Niemczech za okres od 4 sierpnia 1981 roku do 1 września 1983 roku i od 29 września 1985 roku do 4 października 1986 roku w miejsce błędnie przyjętego przez organ rentowy tzw. wynagrodzenia zastępczego. Wyrokiem z dnia 4 marca 2013 roku w sprawie VII U 407/12 Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonego oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy uznał wówczas, iż nie ma prawnej możliwości uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia należności otrzymywanych w okresie ubezpieczenia przebytym w Niemczech, przy braku zapłaty składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce. Wyjaśnił, iż norma prawna § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent jest taka, że dla zatrudnionych za granicą do końca 1990 roku przyjmuje się wynagrodzenie zastępcze do ustalenia podstawy wymiaru. Wynagrodzenie ustalone zgodnie z zasadami przyjętymi przez § 10 cyt. rozporządzenia „staje się” z mocy tego przepisu wynagrodzeniem otrzymywanym za granicą.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 stycznia 2014 roku w sprawie o sygn. akt: III AUa 564/13 apelację J. W. oddalono.

W dniu 25 września 2013 roku J. W. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. wniosek o emeryturę.

Decyzją z 6 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał emeryturę ubezpieczonemu począwszy od 12 października 2013 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 29 lat 11 miesięcy i 24 dni okresów składkowych oraz 11 miesięcy i 17 dni okresów nieskładkowych, w tym również – jako okresy składkowe okres od 4 sierpnia 1981 roku do 31 września 1983 roku, okres od 29 maja 1985 roku do 4 października 1986 roku. Ustalony przez organ rentowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wniósł 73,89%. Do wyliczenia wwpw emerytury przyjęto dochód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za lata 1971-1983, 1993-1994, 1996-2000. Wysokość uwzględnionych przez organ rentowy zarobków za rok 1981 wniosła 51054,00 zł, tj. 55,33% przeciętnego wynagrodzenia za ten rok kalendarzowych, za rok 1982 – 167517,00 zł, tj. 120,02% przeciętnego wynagrodzenia za 1982 rok, zaś za rok 1983 – 125548,00 zł, tj. 72,28% przeciętnego wynagrodzenia za rok 1983. Kwotę bazową świadczenia ZUS O/S. ustalił na 3080,84 zł, a obliczona przez pomnożenie wwpw 73,89% oraz kwoty bazowej 3080,84 zł podstawa wymiaru emerytury wyniosła 2276,64 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, domagając się jej zmiany i obliczenia świadczeń emerytalnych zgodnie z przepisami Umowy Międzynarodowej Polski i Republiki Federalnej Niemiec z 9 października 1975 roku.

Wyrokiem z dnia 11 września 2015 roku, w sprawie VII U 2140/13 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie ubezpieczonego oraz orzekł o kosztach procesu. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 października 2016 roku w sprawie o sygn. akt: III AUa 1022/15 apelację J. W. oddalono.

W dniu 19 lutego 2018 roku J. W. ponownie złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o przeliczenie świadczenia zgodnie z przepisami umowy Międzynarodowej Polski i Republiki Federalnej Niemiec z 9 października 1975 roku. Ubezpieczony wyjaśnił, iż organ rentowy we wszystkich dotychczasowych decyzjach błędnie nie wziął pod uwagę, iż powołana umowa działa na zasadzie włączenia w system Polski. Podkreślił, że kwoty wynagrodzenia za okres pracy w latach 1981-1986 powinny być przyjęte jako kwoty wprowadzone do polskiego systemu.

Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione podnosząc, że zgodnie z treścią art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Sąd meriti zaakcentował, że powyższego wynika zatem, iż dopuszczalne jest złożenie wniosku o ponowne ustalenie prawa do świadczeń z uwagi na okoliczności określone w art. 114 ust. 1, w tym w pkt 1 cyt. wyżej ustawy emerytalnej, a w dalszej kolejności dopuszczalne jest odwołanie od nowej decyzji, która podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z określoną w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z zasadą, że od każdej decyzji organu rentowego za wyjątkiem decyzji wymienionych w ust. 4 przysługuje odwołanie do sądu.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że wniosek złożony w trybie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej organ rentowy rozpoznaje w pierwszej kolejności w zakresie spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie, w tym w pkt. 1 - przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia nieuwzględnionych poprzednio, nowych okoliczności i w braku takich okoliczności odmawia ponownego ustalenia prawa do świadczeń. Przepis art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach nie podważa zasady mocy wiążącej wyroku sądowego, w przypadku, gdy odmowa prawa do świadczenia nastąpiła w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem, bowiem mowa jest w tym przepisie o dopuszczalności zmiany decyzji organu rentowego, która to decyzja nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Prawomocny wyrok rozstrzygający brak prawa do świadczenia nie jest więc przeszkodą do wystąpienia z ponownym wnioskiem o to samo świadczenie.

Wniosek taki jest zawsze dopuszczalny w sytuacji gdy wystąpiły nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń i nie jest to sprawa o to samo roszczenie, które było przedmiotem rozstrzygnięcia w poprzednio osądzonej sprawie. Sąd ocenia je w granicach spełnienia warunków określonych w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej orzeka o zasadności lub bezzasadności żądania. Sąd Okręgowy podniósł, że ubezpieczony nie przedłożył nowych dowodów mających wpływu na wysokość świadczenia. Zaznaczył również, że poza sporem pozostaje, iż wniosek ubezpieczonego z dnia 19 lutego 2018 roku nie był pierwszym pismem, w którym domagał się on przeliczenia świadczenia emerytalnego zgodnie z przepisami Umowy Międzynarodowej Polski i Republiki Federalnej Niemiec z 9 października 1975 roku. Sam ubezpieczony we wniosku wskazuje, że domaga się uznania za włączone w system Polski okresów wymienionych w jego wniosku z dnia 15 lipca 2002 r., w poz. 6 i 7.

Sąd meriti podkreślił, że żądanie ubezpieczonego było już kilkakrotnie poddawane analizie i było przedmiotem nie tylko decyzji organu rentowego, ale i wyroków sądów. Decyzją z dnia 3 stycznia 2003 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu uwzględnienia w podstawie wymiaru świadczenia wynagrodzenia z okresu ubezpieczenia w Niemczech od 4 sierpnia 1981 roku do 1 września 1983 roku. Decyzja ta została poddana kontroli sądowej, w wyniku której odwołanie ubezpieczonego, w zakresie dotyczącym przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy na terenie Niemiec od 4 sierpnia 1981 roku i do 1 września 1983 roku oraz zasiłku Federalnego Urzędu Pracy w Niemczech za okres od 29 maja 1985 roku do 4 października 1986 roku, zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego z 29 maja 2006 roku, sygn. akt VII 747/04. Apelacja ubezpieczonego od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 16 listopada 2006 roku, sygn. akt III AUa 610/6. Postanowieniem z dnia 18 września 2008 roku, sygn. akt II BU 9/08 Sąd Najwyższy w Warszawie odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy. Następnie, decyzją z dnia 5 grudnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy J. W., z uwzględnieniem w podstawie wymiaru wynagrodzenia zastępczego za lata 1981 – 1983 – od 1 czerwca 2008 roku, tj. za okres 3 lat wstecz, licząc od miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku. Ubezpieczony ponownie złożył odwołanie od powyższej decyzji, domagając się uwzględnienia przy naliczaniu emerytury faktycznie uzyskiwane przez niego wynagrodzenie w Niemczech za okres od 4 sierpnia 1981 roku do 1 września 1983 roku i od 29 września 1985 roku do 4 października 1986 roku. Wyrokiem z dnia 4 marca 2013 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIIU 407/12 oddalił odwołanie ubezpieczonego od powyższej decyzji. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 9 stycznia 2014 roku w sprawie III AUa 564/13 apelację J. W. oddalono.

Decyzją z dnia 6 listopada 2013 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonemu emeryturę. Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony ponownie domagając się obliczenia świadczenia zgodnie z przepisami Umowy Międzynarodowej Polski i Republiki Federalnej Niemien z 9 października 1975 roku. Wyrokiem z dnia 11 września 2015 roku w sprawie VIIU 2140/13 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie ubezpieczonego, wskazując, iż obowiązujące regulacje prawne nie przewidują możliwości uwzględnienia faktycznie uzyskiwanego przez ubezpieczonego wynagrodzenia w Niemczech przy obliczaniu podstawy wymiaru zarówno świadczenia rentowego jaki i świadczenia emerytalnego. Sąd Okręgowy uznał wówczas, że organ rentowy prawidłowo dokonał przeliczenia podstawy wymiaru emerytury J. W. z uwzględnieniem wynagrodzeń zastępczych z tytułu jego zatrudnienia w RFN w kwotach za 1981 – 49.660 zł, za 1982 r. – 167,517 zł, i za 1983 r. – 125,548 zł, albowiem wykładnia przepisów dotyczących pracowników pracujących za granicą przed dniem 1 stycznia 1991 roku, a więc i ubezpieczonego, pozwala do podstawy wymiaru emerytury uwzględnić jedynie wynagrodzenie zastępcze.

Wyrokiem z dnia 24 października 2016 roku Sąd Apelacyjny w Szczecinie, w sprawie III AUa 1022/15 oddalił apelację ubezpieczonego. W uzasadnieniu swojego stanowiska Sąd Apelacyjny wskazał, że w kontekście sporu, jaki zaistniał w rozpoznawanej sprawie pokreślić należy, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 9 stycznia 2014 r. (sygn. akt III AUa 564/13), rozpoznając odwołanie ubezpieczonego J. W. od decyzji odmawiającej mu uwzględnienia przy przeliczeniu renty z tytułu niezdolności do pracy faktycznie uzyskiwanego przez niego wynagrodzenia w Niemczech za okres od 4 sierpnia 1981 r. do 1 września 1983 r. i od 29 września 1985 t. do 4 października 1986 r., wyjaśnił bardzo szczegółowo, że obowiązujące regulacje prawne nie przewidują takiej możliwości. Sąd Apelacyjny podkreślił, że nie ma możliwości uwzględnienia wysokości faktycznie otrzymywanego wynagrodzenia przy obliczaniu podstawy

wymiaru zarówno świadczenia rentowego, jak i świadczenia emerytalnego, przypomniał, że określone w art. 15 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zasady ustalania podstawy wymiaru emerytury mają zastosowanie także do okresów przypadających przed wejściem w życie ustawy emerytalnej i wprowadzonej równocześnie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016, poz. 963 j.t.), kiedy nie prowadzono indywidualnych kont emerytalnych. Za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w tych okresach przyjmuje się kwoty wynagrodzenia wypłaconego przez pracodawcę. Osoba ubiegająca się o świadczenia z ZUS musi zatem wykazać wysokość przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, a jeżeli była pracownikiem - wysokość wynagrodzenia. Za podstawę wymiaru emerytury przyjmuje się kwotę udowodnioną przez zainteresowanego, która niekoniecznie musi odpowiadać wysokości faktycznie uzyskanego wynagrodzenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 8 sierpnia 2006 r., I UK 27/06, OSNP 2007/15-16/235). Dalej Sąd Apelacyjny podkreślił, że trafnie Sąd Okręgowy uznał, iż w sprawie zastosowanie znajduje przepis § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (tekst jedn.: Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 z późn. zm.). Regulacja ta stanowi bowiem, że jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. Do chwili obecnej nie zostały wydane nowe przepisy wykonawcze, zapowiadane w art. 22 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w myśl którego Rada Ministrów, została upoważniona do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty, uwzględniających m.in. przypadki, w których podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników zatrudnionych za granicą ustala się na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym w tym okresie w kraju, w tym samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę, albo na podstawie kwot ryczałtowych. Sąd Apelacyjny przytoczył również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012 r., II UK 74/11 (LEX nr 1130386), w którym stwierdzono, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, określające zasady ustalania podstawy wymiaru świadczeń, gdy pracownik zatrudniony był za granicą, pozostaje w mocy na podstawie art. 194 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jako niesprzeczne z przepisami tej ustawy. Zaznaczono, że Sąd Najwyższy w wyroku z 4 marca 2010 r., sygn. akt II UK 306/09 (OSNP 2011/17-18/236) wyraźnie wskazał, że podstawę wymiaru emerytury pracownika skierowanego do pracy za granicą przed 1 stycznia 1991 r. stanowi wynagrodzenie zastępcze, o którym mowa w § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. Sąd Okręgowy podkreślił, że zgodnie z rozważaniami Sądu Najwyższego w powołanym wyroku wykładnia przepisu § 10 rozporządzenia z 1 kwietnia 1985 r. wskazuje na alternatywę rozłączną i jej drugi człon (zdanie z pkt 2 stwierdzające, że „jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r., to do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę”) należy rozumieć w ten sposób, że nie jest on uwarunkowany od niespełnienia się normy z pierwszego przepisu (tj. zdania z pkt 1, stwierdzającego, że „jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, to do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju”). Norma prawna wynikająca z tego przepisu jest zatem taka, że wyłącznie dla zatrudnionych za granicą do końca 1990 r. do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się wynagrodzenie zastępcze, którego wysokość powinien potwierdzić pracodawca, zatrudniający pracownika przed jego wyjazdem za granicę.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w związku z powyższym prawidłowo organ rentowy dokonał przeliczenia podstawy wymiaru emerytury J. W. z uwzględnieniem wynagrodzeń zastępczych z tytułu jego zatrudnienia w RFN, w kwotach: za 1981 r. – 49.660 zł, za 1982 r. – 167.517 zł i za 1983 r. – 125.548 zł. Co więcej, podkreślono, że wyliczeń tych ubezpieczony w ogóle nie kwestionował. W ocenie Sądu pierwszej instancji twierdzenia ubezpieczonego prowadzają

jedynie do wykazywania, że świadczenie powinno być przeliczane z uwzględnieniem wynagrodzenia faktycznie otrzymywanego.

Zdaniem Sądu meriti, argumentacja ubezpieczonego nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa oraz w orzecznictwie sądowym i wykładnia wskazanych wyżej przepisów prawa pozwala do podstawy wymiaru emerytury uwzględnić jedynie wynagrodzenie zastępcze. Dotyczy to wszystkich pracowników pracujących za granicą przed dniem 1 stycznia 1991 r., a więc i ubezpieczonego J. W., który świadczył pracę za granicą w okresie od 4 sierpnia 1981 r. do 1 września 1983 r. Sąd Okręgowy podniósł również, że w podzielanym wyroku Sądu Apelacyjnego zaakcentowano dalej, iż zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 i 2 umowy zawartej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym z dnia 9 października 1975 r. (Dz. U. z 1976 roku, nr 16, poz. 101) instytucja ubezpieczeniowa państwa, na którego terytorium zamieszkuje osoba uprawniona do renty z zaopatrzenia emerytalnego, przyznaje świadczenia według obowiązujących ją przepisów, z tym że okresy ubezpieczenia, zatrudnienia oraz okresy z nimi zrównane w drugim państwie uwzględnia, jak gdyby zaistniały na terytorium tego państwa. Wynika stąd, że umowa międzynarodowa nie reguluje kwestii ustalania podstawy wymiaru świadczeń. W tym wypadku dla warunków powstania roszczenia i wysokości świadczenia właściwe są przepisy prawa obowiązujące w miejscu zamieszkania (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1978 r., II UZP 5/78, OSNCP 1979 nr 1, poz. 5, z glosą S. Szymańskiej, Nowe Prawo 1979 nr 12, s. 116, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2006 r., II UK 98/06). Postanowienia umowy obejmują wyłącznie wzajemne uwzględnianie okresów ubezpieczenia na terytorium drugiego państwa oraz przekazywanie świadczeń do państwa miejsca zamieszkania osoby uprawnionej.

Sąd Okręgowy zaznaczył również, iż Sąd Apelacyjny wskazał także, że podziela w całości pogląd, wedle którego przez zastosowanie art. 8 ustawy - wysokość emerytury (renty) osób zatrudnionych przez pewien czas za granicą, ustalona według zasad przewidzianych w art. 53, wzrasta o 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych z całego okresu zatrudnienia, tak jakby przebyty został w Polsce, lecz nie ma na nią wpływu wysokość zarobków uzyskiwanych za granicą, gdyż w ustalaniu podstawy wymiaru świadczeń okresy pracy za granicą są pomijane, co wynika z zasady terytorialności przyjętej w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zasada terytorialności została potwierdzona w omawianym już wcześniej art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej, który wyraża regułę przyjmowania do podstawy wymiaru przeciętnej podstawy wymiaru składki należnej w Polsce, odprowadzanej w kraju, nawet jeśli praca była wykonywana za granicą. Natomiast składki gromadzone w zagranicznych instytucjach nie zasilają Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nie mogą stanowić podstawy wymiaru emerytury wypłacanej przez polski organ rentowy. Bezsprzecznym jest natomiast, że ubezpieczony w Polsce nie opłacał składek od wynagrodzenia osiąganego za granicą.

W ocenie Sądu meriti, analiza zgromadzonego materiału dowodowego prowadzi również do wniosku, że ubezpieczony żądając przeliczenia świadczenia emerytalnego, nie przedłożył nowych dowodów, które nie były dotychczas znane organowi rentowemu, a które mają wpływ na ustalenie wysokości świadczenia. Organ rentowy słusznie zatem uznał, że nie mając żadnych nowych dowodów, które mogłyby mieć wpływ na wysokość świadczenia, nie ma podstaw do uwzględnienia wniosku ubezpieczonego i na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odmówił prawa do ponownego obliczenia świadczenia emerytalnego. W ocenie Sądu pierwszej instancji nie ujawniono też w toku postępowania nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji w prawie prawa do żądanego świadczenia, które miałyby wpływ na to prawo.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania prawne, Sąd Okręgowy działając na podstawie przepisu art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego, jako niezasadne.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się ubezpieczony zaskarżając je w całości i wskazując, że skoro w spornych okresach miał zwykle miejsce pobytu w Republice Federalnej Niemiec i był robotnikiem Republiki Federalnej Niemiec, a nie polskim pracownikiem delegowanym z Polski za granicą, a w Niemczech podstawę wymiaru składki stanowi pełne wynagrodzenie za pracę, to w konsekwencji należy uwzględnić w całości osiągnięte tam zarobki przy ustalaniu świadczenia w Polsce. Zdaniem apelującego nie mają w jego przypadku zastosowania przepisy art. 8, art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz §

10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t.j. Dz.U. z 1989 r., nr 11, poz. 63, ze zm.). Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 2 umowy zawartej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym z dnia 9 października 1975 r. (Dz. U. z 1976 roku, nr 16, poz. 101) instytucja, o której mowa w ustępie 1, przy ustalaniu renty uwzględnia według obowiązujących ją przepisów okresy ubezpieczenia, okresy zatrudnienia oraz okresy z nimi zrównane w drugim Państwie w taki sposób, jak gdyby zaistniały na terytorium pierwszego Państwa. Zgodnie zaś z art. 4 ust. 1 cyt. umowy międzynarodowej renty z zaopatrzenia emerytalnego przyznaje, według obowiązujących ją przepisów, instytucja ubezpieczeniowa Państwa, na którego terytorium osoba uprawniona mieszka.

Apelujący podniósł, że w świetle powyżej powołanych przepisów umowy międzynarodowej okresy zatrudnienia w RFN powinny być tak traktowane, jakby zaistniały w Polsce i w konsekwencji uwzględnione od pełnej podstawy składek przy ustalaniu wysokości polskiej emerytury.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku albo jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym argumentacji podniesionej przez ubezpieczonego, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu.

Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności podnosi, że celem postępowania apelacyjnego jest wszechstronne zbadanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym. Sąd Apelacyjny jest bowiem przede wszystkim instancją merytoryczną, sądem orzekającym na podstawie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. I CSK 497/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2002r., sygn. IV CKN 1574/00). W związku z tym zobowiązany jest poczynić własne ustalenia faktyczne, które mogą być nawet odmienne od tych, które uprzednio przyjęto przez Sąd orzekający w pierwszej instancji. Sąd drugiej instancji musi bowiem samodzielnie dokonać również jurydycznej oceny żądania i skonfrontować ją z zaskarżonym orzeczeniem oraz stojącymi za nim motywami; rozpoznaje sprawę w taki sposób, w jaki mógł i powinien uczynić to sąd pierwszej instancji, tyle że uwzględnia szerszy materiał, zebrany w postępowaniu przed sądami dwu instancji (art. 382 k.p.c.). Stosownie więc do wyników tych ustaleń, powinien zastosować właściwe przepisy prawa materialnego, a więc także usunąć ewentualne błędy prawne Sądu pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy zostały one wytknięte w apelacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. II UK 194/09). Jakkolwiek więc postępowanie apelacyjne jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak za każdym razem zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że Sąd drugiej instancji ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie prawidłowo ustalił stan faktyczny, a swe ustalenia oparł na należycie zgromadzonym materiale dowodowym, którego ocena nie wykraczała poza granice wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji wywiódł prawidłowe wnioski z poprawnie dokonanej analizy dowodów. Sąd też, Sąd Apelacyjny ustalenia tego Sądu w całości uznał i przyjął jako własne. Sąd odwoławczy nie stwierdził przy tym naruszenia przez Sąd Okręgowy prawa materialnego, w związku z czym poparł rozważania tego Sądu również w zakresie przyjętych przez niego podstaw prawnych orzeczenia. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należycie umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Apelacyjny przyjął za własną, w pełni dzieląc wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd drugiej instancji nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997

r., II UKN 61/97, OSNAP 1998/3/104 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 grudnia 1999 r., I PKN 402/99, OSNAP 2001/8/272) zwłaszcza w kontekście lakoniczności zarzutów apelacyjnych.

Odnosząc się do istoty sporu, należy wyjaśnić, że wątpliwości ubezpieczonego zgłaszane w niniejszym procesie były dwukrotnie rozpoznawane i rozstrzygane przez Sądy ubezpieczeń społecznych, najpierw w sprawie o wysokość świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy, a następnie w sprawie o wysokość emerytury. Obecna apelacja J. W. również sprowadza się do polemiki ze stanowiskiem zajęтым przez Sąd pierwszej instancji i nie wskazuje na żadne nowe okoliczności, czy argumenty, które podważyłyby trafność zaskarżonego rozstrzygnięcia. Za chybione należy uznać stanowisko ubezpieczonego wskazujące, że wysokość świadczenia emerytalnego powinna uwzględniać faktycznie otrzymywane przed 1 stycznia 1991 r. za granicą wynagrodzenia za pracę. Należy powtórzyć, że brak jest podstaw prawnych do uwzględnienia wysokości faktycznie otrzymywanego wynagrodzenia przy obliczaniu podstawy wymiaru zarówno świadczenia rentowego, jak i świadczenia emerytalnego.

Sąd Apelacyjny podnosi, że nadal nie zostały wydane nowe przepisy wykonawcze, zapowiadane w art. 22 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) - zwaną ustawą emerytalną – zgodnie z którym Rada Ministrów została upoważniona do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty, uwzględniających m.in. przypadki, w których podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników zatrudnionych za granicą ustala się na podstawie wynagrodzenia przysługującego pracownikom zatrudnionym w tym okresie w kraju, w tym samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę, albo na podstawie kwot ryczałtowych. Kolejne zatem odwołanie ubezpieczonego nie zmieniło dotychczasowej oceny prawnej, przy niezmienionym stanie prawnym, pozwalającym na uwzględnienie jedynie wynagrodzenia zastępczego. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko prawne wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 października 2016 r., sygn. III AUa 1022/15, opubl. w OSASzcz 2017 nr 3, poz. 105, iż nie jest dopuszczalna rozszerzająca interpretacja art. 4 ust. 1 i 2 umowy zawartej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym z dnia 9 października 1975 r. (Dz.U. z 1976 r. Nr 16, poz. 101) dopuszczająca uwzględnienie w podstawie wymiaru świadczenia należności otrzymywanych za granicą i traktowania ich jak należności wypłaconych w Polsce. Wymienione w tej regulacji okresy ubezpieczenia, okresy zatrudnienia oraz okresy z nimi zrównane nie są tożsame pojęciowo z instytucją prawną podstawy wymiaru świadczenia. Są one bowiem przesłankami warunkującymi samo nabycie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie zaś ustalenie jego wysokości. Ponadto, za trafne należy uznać stanowisko prawne, że przepisy art. 4 ust. 1 i 2 umowy zawartej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym z dnia 9 października 1975 r. (Dz. U. z 1976 roku, nr 16, poz. 101) – mające zastosowanie do stanów faktycznych sprzed 31 grudnia 1991 r. - przesądzają, iż instytucja ubezpieczeniowa państwa, na którego terytorium zamieszkuje osoba uprawniona do renty z zaopatrzenia emerytalnego, przyznaje świadczenia według obowiązujących ją przepisów, z tym że okresy ubezpieczenia, zatrudnienia oraz okresy z nimi zrównane w drugim państwie uwzględnia, jak gdyby zaistniały na terytorium tego państwa. Sąd Apelacyjny podnosi, że umowa zawarta między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym z dnia 9 października 1975 r. (Dz. U. z 1976 roku, nr 16, poz. 101) dotyczy wyłącznie wzajemnego uwzględniania okresów ubezpieczenia na terytorium drugiego państwa oraz przekazywanie świadczeń do państwa miejsca zamieszkania osoby uprawnionej. Wynika stąd, że umowa międzynarodowa nie reguluje kwestii ustalania podstawy wymiaru świadczeń. W tym wypadku dla warunków powstania roszczenia i wysokości świadczenia właściwe są przepisy prawa obowiązujące w miejscu zamieszkania (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1978 r., II UZP 5/78, OSNCP 1979 nr 1, poz. 5, z glosą S. Szymańskiej, Nowe Prawo 1979 nr 12, s. 116, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2006 r., II UK 98/06). Postanowienia umowy obejmują wyłącznie wzajemne uwzględnianie okresów ubezpieczenia na terytorium drugiego państwa oraz przekazywanie świadczeń do państwa miejsca zamieszkania osoby uprawnionej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że w sprawie zastosowanie znajduje przepis § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t.j. Dz.U. z 1989r., nr 11, poz. 63, ze zm.). Zgodnie z treścią § 10 cyt. rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 roku jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo

2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu **w kraju w takim samym lub podobnym charakterze**, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Wskazana regulacja stanowi zatem, że jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, to do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty,

od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. Skoro zatem za ubezpieczonego nie opłacano składek w Polsce, to tym samym zastosowanie znajduje w jego przypadku pkt 2 § 10 cyt. rozporządzenia, zatem wynagrodzenie zastępcze, zbliżone do wynagrodzeń uzyskiwanych w kraju. Sąd Apelacyjny podziela przy tym stanowisko Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 4 marca 2010 r., sygn. akt II UK 306/09 (opubl. w OSNP 2011/17-18/236) wyraźnie wskazał, że podstawę wymiaru emerytury pracownika skierowanego do pracy za granicą przed 1 stycznia 1991 r. stanowi wynagrodzenie zastępcze, o którym mowa w § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. Z rozważań Sądu Najwyższego zawartych w tym wyroku wynika, że z przepisu § 10 rozporządzenia z 1 kwietnia 1985 r. wynika alternatywa rozłączna i jej drugi człon (zdanie z pkt 2 stwierdzające, że „jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r., to do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę”) nie jest uwarunkowany od niespełnienia się normy z pierwszego przepisu (tj. zdania z pkt 1, stwierdzającego, że „jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, to do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju”). Norma prawna wynikająca z tego przepisu jest zatem taka, że wyłącznie dla zatrudnionych za granicą do końca 1990 r. do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się wynagrodzenie zastępcze, którego wysokość powinien potwierdzić pracodawca, zatrudniający pracownika przed jego wyjazdem za granicę. W związku z powyższym, nie ulega wątpliwości, że wykładnia wskazanych wyżej przepisów prawa pozwala do podstawy wymiaru emerytury uwzględnić jedynie wynagrodzenie zastępcze. Dotyczy to wszystkich pracowników pracujących za granicą przed dniem 1 stycznia 1991 r., a więc i ubezpieczonego J. W., który świadczył pracę za granicą w okresie od 4 sierpnia 1981 r. do 1 września 1983 r.

Należy podnieść, że stanowisko ubezpieczonego oparte na twierdzeniu, że był robotnikiem Republiki Federalnej Niemiec, a nie polskim pracownikiem delegowanym z Polski za granicę, wskazuje na ubezpieczenie w Niemczech. Nie zmienia to jednak faktu, że ubezpieczony okresy zatrudnienia w Niemczech zgłosił do polskiej emerytury, a zatem podstawy wymiaru świadczenia mogą być ustalona tylko w oparciu o polskie przepisy o zabezpieczeniu społecznym i nie zmienia tej oceny treść powoływanej przez ubezpieczonego umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym, podpisanej w Warszawie dnia 9 października 1975 r. (Dz.U. 1976 Nr 16, poz. 101). Odnośnie argumentacji ubezpieczonego, że mieszkał on w Niemczech i powinien być traktowany jak robotnik niemiecki, należy wskazać na akceptowane stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 20 stycznia 2010 r., sygn. II UK 152/09 (opubl. w OSNAPIUS 2011 nr 13-14, poz. 193, str. 594), że umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym, zawarta 9 października 1975 r. (Dz.U. z 1976 r. Nr 16, poz. 101) nie znajduje zastosowania do osób, które uprawnienia emerytalne nabyły po 31 grudnia 1990 r., choćby przed tą datą zamieszkały na terytorium Niemiec.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonując zaskarżonego rozstrzygnięcia nie naruszył zatem przepisu § 10 rozporządzenia z 1 kwietnia 1985 r. ani też przepisu art. 8 ustawy o emeryturach i rentach. Sąd Apelacyjny nie dopatrył się także naruszenia pozostałych norm wskazywanym przez ubezpieczonego w apelacji, w szczególności naruszenia postanowień umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Federalną Niemiec o zaopatrzeniu emerytalnym i wypadkowym, podpisanej w Warszawie dnia 9 października 1975 r. (Dz.U. 1976 Nr 16, poz. 101). Zaskarżony wyrok odpowiada zatem prawu. W ocenie Sądu Apelacyjnego, brak jest również podstaw do uwzględnienia wniosku ubezpieczonego o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, bowiem Sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy oraz przeprowadził pełne i niewymagające zresztą uzupełnienia, postępowanie dowodowe, przyjmując przy tym prawidłowe też ustalenia faktyczne.

Abstrahując od powyższych wywodów wskazać należy, że decyzja organu rentowego została wydana na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS wobec nieprzedstawienia przez ubezpieczonego nowych dowodów i nieujawnienia nowych okoliczności, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia i w tym kontekście została prawidłowo oceniona przez Sąd Okręgowy. Ubezpieczony poza powoływaniem się wciąż na te same i niesporne w sprawie okoliczności domaga się po raz kolejny wyliczenia świadczenia w sposób nieprzewidziany przepisami prawa.

Mając na uwadze przedstawione wyżej ustalenia i rozważania, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego, jako niezasadną.

Romana Mrotek Jolanta Hawryszko Gabriela Horodnicka

-Stelmaszczuk